

[Aksel Larsen.]

økonomisk union og en toldunion. Det, markedsministeren i sin redegørelse kaldte den herskende stagnation i de europæiske integrationsbestrebelsers, er jo en kendsgerning. Der er lang vej til et virkelig udvidet europæisk markeds- eller frihandelsområde. Englands, Norges, Danmarks og andre landes ansøgninger er lagt på is i fællesmarkedets kommission i Bruxelles, og der kan gå mange år, før EEC bliver i stand til og er villig til blot at forhandle om en udvidelse, hvis den tid overhovedet kommer. Imedens er de nordiske lande økonomisk kommet hinanden nærmere, desværre ikke efter egne beslutninger, men ifølge deres medlemskab af EFTA, men fremskridtet er næt. Toldfriheden imellem dem er en kendsgerning, deres indbyrdes samhandel og samarbejde er øget.

Forudsætningerne for en virkeliggørelse af tanken om et intimt samarbejde i Norden ikke blot på det kulturelle og sociale område er altså til stede. De objektive muligheder er givne; det, der udkræves, er viljen fra erhvervslivet, fra regeringerne, parlamenterne — først og sidst fra politikerne.

Statsministerens initiativ førte til rapporten fra den lille embedsmandsgruppe. Den forelå i april, den var kort, men den var klar og positiv. Desværre besluttede statsministrene på mødet i København ingenting at beslutte ud over at lade en større embedsmandskomite foretage yderligere undersøgelser og udarbejde en mere omfattende rapport, der skulle foreligge ved årsskiftet, hvad den da også gjorde. Den var stort set positiv, den indeholdt gode forslag på mange områder, men den åbenbarede betydelige kontroverser mellem landene hvad angår råvaretdsats for industrien, hvad angår landbrugspolitikken, fiskeripolitikken, kapitalmarkedet og etableringsretten samt organiseringen af samarbejdsinstitutioner.

Modsætninger af den størrelse og skarphed fandtes ikke i arbejdsgruppens rapport af april 1968. Forklaringen synes at være den; at arbejdsgruppen med prisværdig hurtighed havde gjort sit arbejde færdigt uden bestandig at rådspørge regeringerne, mens den store embedsmandskomités nationale delegationer så at sige løbende havde haft kontakt med hver sin regering. Det må være

regeringernes ansvar, at rapporten indeholdt så mange uløste store spørgsmål.

Regeringerne rosér sig nu af, at de overholdt køreplanen. Den store rapport forelå jo ved årsskiftet. De glemmer bekvemt nok, at det på mødet i april 1968 var en udtalt forudsætning — jeg tror endda, vi har det skriftligt — at på grundlag af rapporten skulle der udarbejdes konkrete forslag om toldunion, landbrugspolitik, investeringer osv., osv. til drøftelse på Nordisk Råds møde i marts. Dette har man så vidt jeg kan se, ikke engang forsøgt på, efter at rapporten forelå.

Så er det spørgsmålet, om kontroverserne virkelig er så store, som man vil gøre dem til. Det er spørgsmålet, om deres formuleringer ikke snarere er udtryk for, at hvert enkelt land — eller dets regering eller dele af dets erhvervsliv — dels sætter særinteresser over hensynet til helheden, dels ønsker at ligge lavt, som det også blev sagt i forhandlingerne for nylig i Stockholm, undgå at forhandle åbent, undgå at være imødekommende i håb om, at man ved denne, jeg kunne kalde det enten gammel-dags parlamentariske forhandlingstaktik eller kortspillertaktik at sikre sig visse gevinster i udspillet.

Med Industrirådet i hånden siger den danske regering: vi kan ikke gå ind på at indføre en vis beskeden told på råvarer til industrien; sådan en told har Sverige ganske vist, men det har Danmark ikke, og skal dansk industri opgive denne toldfrihed, så belastes den med omkostningsstigninger, der næsten vil ruinere den. Og så er sandheden jo den, at den tænkte råvaretold ville forøge dansk industris omkostninger med et beløb på mellem 98 mill. kr. og 175 mill. kr. årligt — ja, jeg ved ikke, hvilket af de to facit der er det rigtige, vi har fået anført begge tal i Stockholm. Et beløb af maksimum 175 mill. kr. årligt skulle altså bæres af en samlet industriproduktion på 35 milliarder kr.

Må jeg tillade mig at erindre om — og jeg håber, at industrien bemærker det — at efter krigen havde vi en række år med importrestriktioner, i ly af hvilke dansk industri kunne leve fredeligt og godt og lade være med at udfolde noget særligt initiativ ud over muligvis at forvandle jernrør til cykelpumper. Så blev importrestriktionerne